

2022/2195(INI)

25.5.2023

VÉLEMÉNY

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részéről

a Külügyi Bizottság részére

Üzbegisztánról
(2022/2195(INI))

A vélemény előadója: Roman Haider

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság felkéri a Külügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

1. üdvözli az EU–Üzbegisztán megerősített partnerségi és együttműködési megállapodásról szóló tárgyalások sikeres lezárását, és bíz benne, hogy a megállapodás hozzájárul majd Üzbegisztán mélyebb integrációjához a multilaterális kereskedelmi rendszerbe, erősíti a piacgazdasági mechanizmusokat és növeli a külföldi befektetők bizalmát; úgy véli, hogy a megállapodás jobb szabályozási környezetet biztosít majd a gazdasági szereplők számára például az állami tulajdonú vállalatok körében, valamint az áruk és szolgáltatások kereskedelme, a közbeszerzések, vagy a szellemi tulajdon-jogok területén; emlékeztet arra, hogy a jogállamiság, a jó kormányzás, a demokrácia közös értékeinek és elveinek végrehajtása, valamint az alapvető szabadságok, az emberi és szociális jogok tiszteletben tartása képezik az EU és Üzbegisztán közötti, kétoldalú kapcsolatokat formáló megerősített partnerségi és együttműködési megállapodás alapját;
2. elismeri Üzbegisztán erőfeszítéseit az ILO-normák végrehajtása terén, különösen a gyapotágazatban a gyermekmunka és a kényszermunka megszüntetése érdekében; hangsúlyozza, hogy e tekintetben további erőfeszítésekre van szükség; sürgeti a kormányt, hogy törekedjen a gyapotmunkások tisztességes bérének biztosítására; elismeri Üzbegisztán új munka törvénykönyvének elfogadását, amely 2023. április 30-án lépett hatályba, és újításokat vezet be a munkaügyi kapcsolatok és a vitarendezés terén; sürgeti az üzbegisztáni kormányt, hogy tegye átláthatóbbá a gyermekmunkára vonatkozó adatokat valamennyi érdekelt fél számára, és tegye lehetővé a kényszermunka, a gyermekmunka és a kizsákmányolás kérdésével foglalkozó nem kormányzati szervezetek nyilvántartásba vételét; felszólítja Üzbegisztánt, hogy vezessen be szélesebb körű reformokat a civil társadalom megerősítése és hatékony intézmények kialakítása érdekében az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása, valamint a gyapotágazat valamennyi részén elért eredmények megszilárdítása érdekében;
3. felismeri Közép-Ázsia növekvő stratégiai jelentőségét és Üzbegisztán kiemelt szerepét a regionális együttműködések és összeköttetések terén, különösen a „Global Gateway” kezdeményezés keretein belül; úgy véli, hogy a Bizottság nyitott stratégiai autonómiára vonatkozó politikája keretében az ellátási lánc ellenálló képességét fenntartható és kölcsönösen előnyös gazdasági tevékenységen, valamint rendszeres diplomáciai cserekapcsolatokon alapuló megbízható szereplők hálózatának létrehozásával fogják megerősíteni;
4. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és Üzbegisztánnak gazdasági és kereskedelmi együttműködésüket arra kell felhasználniuk, hogy aktívan diverzifikálják Üzbegisztán ipari struktúráit, támogassák a megújuló energiára való gyorsított átállást és fokozzák az éghajlatváltozás kezeléséről szóló Párizsi Megállapodásból eredő kötelezettségek teljesítésére irányuló erőfeszítéseket, fokozzák a közép-ázsiai energiapiacoknak a szomszédos országok, valamint az EU energiapiacaival való integrációját úgy, hogy szinergiákat hoznak létre a régió különböző energiapolitikai stratégiai és a vonatkozó

infrastrukturális projektek között, összhangban a kereskedelem, az éghajlat és a környezet összekapcsolására vonatkozó szabályok és kritériumok megállapításáról szóló WTO-tárgyalásokkal; emlékeztet arra, hogy ennek a polgárok javát kell szolgálnia azáltal, hogy csökkenti az energiaszegénységet és garantálja a 2050-ig megvalósítandó nulla kibocsátásra való igazságos átállást, és addigra létrehozza a közép-ázsiai klímasemleges régiót;

5. elismeri azokat a kihívásokat, amelyekkel Üzbegisztán szembesül, figyelembe véve a jelenlegi geopolitikai helyzetet, mivel a kormány megpróbálja diverzifikálni az Oroszországtól való gazdasági és kereskedelmi függőségeit, és arra törekszik, hogy ösztönözze az európai partnereivel való szorosabb együttműködést;
6. hangsúlyozza, hogy a régió belüli összekapcsoltságnak és együttműködésnek összetett és átfogó módon támogatnia kell az EU–Közép-Ázsia környezetvédelmi és vízügyi együttműködési platform keretében tett újjáélesztett erőfeszítéseket; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a társadalmi és környezeti fenntarthatóság elveinek fontosságát a természeti erőforrások kitermelése vagy feldolgozása során; megismétli, hogy a természeti erőforrásokból származó bevételek újbóli befektetése ezért elengedhetetlen Üzbegisztán társadalmi-gazdasági fejlődéséhez, valamint annak biztosításához, hogy az ország és szomszédai ellenállóvá váljanak a jövőbeli globális és regionális kihívásokkal szemben azáltal, hogy lehetővé teszik az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének és az abban foglalt 17 fenntartható fejlesztési célnak a végrehajtását; úgy véli, hogy ez döntő fontosságú a fenntartható körforgásos gazdaságok megteremtéséhez az országban és a régióban;
7. hangsúlyozza, hogy Üzbegisztán mindemellett kulcsszerepet játszik a régió biztonságában és gazdasági stabilitásában, különösen az illegális bevándorlás, a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a korrupció elleni küzdelem tekintetében;
8. felhívja a figyelmet arra a kockázatra, amely szerint feltételezhető, hogy Üzbegisztán esetleg segítséget nyújt Oroszországnak az EU által kiszabott kereskedelmi szankciók megkerüléséhez; felszólít a helyzet gondos nyomon követésére;
9. ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy milyen nagy jelentőséggel bír Üzbegisztán tagsága az általános vámkedvezmény-rendszer „pluszban”, amely hozzájárul a gazdasági növekedéshez és látványosan pozitív eredményeket hoz (az EU-ba irányuló export 2021-ben 34%-kal nőtt); elismeri, hogy Üzbegisztánnak a GSP+ kedvezményezettjeként való elfogadása az üzbég kormány által végrehajtott reformok elismerését tükrözi; megjegyzi, hogy az Üzbegisztán által az elmúlt években elért eredmények ellenére a 27 fő nemzetközi egyezmény hatékony végrehajtásával kapcsolatban továbbra is számos aggály áll fenn; újólal megerősíti az egyezmények hatékony végrehajtásának, valamint a GSP+ rendszer szerinti jelentéstételi kötelezettségeknek való megfelelés szükségességét; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa és szorosan kövesse nyomon a GSP+ keretében az emberi jogokkal és a munkajoggal, a környezetvédelmi szabályozással és a jó kormányzás elveivel foglalkozó mind a 27 alapvető nemzetközi egyezmény hatékony végrehajtását; együttműködésre szólít fel Üzbegisztánnal olyan hatékony és megbízható vámeljárások kialakítása érdekében, amelyek hozzájárulnak a digitalizációhoz és az adminisztráció egyszerűsítéséhez, ami pozitívan járul hozzá a kereskedelmi forgalom növekedéséhez;

10. hangsúlyozza, hogy a kényszermunka felszámolása terén elért eredmények ellenére Üzbegisztánban továbbra is komoly problémát jelentenek a rossz munkakörülmények, az alacsony bérek, a munkavállalói jogok teljes körű tiszteletben tartása és az egyesülési szabadság elismerése, beleértve a független szakszervezet létrehozásához való jogot is;
11. megjegyzi, hogy Üzbegisztánnak fontos szerepe lehet a regionális és globális ellátási láncok diverzifikálásában való részvételben oly módon, hogy ásványokat és fémeket szállít a belföldi, regionális és nemzetközi, többek között uniós iparágak számára, biztosítva a partnerséget és a kölcsönös technológiai együttműködést, amelyek a zöld átállás referenciamutatói és előmozdítói;
12. hangsúlyozza, hogy a tengeri kikötőkhöz való közvetlen hozzáférés hiányában az infrastruktúra és a logisztikai folyosók, különösen a Transz-Kaspi Nemzetközi Közlekedési Útvonal fejlesztése létfontosságú mind a kereskedelem, mind az Üzbegisztán és a potenciális kereskedelmi partnerek piacai közötti összeköttetés szempontjából; megjegyzi, hogy az Európa és Közép-Ázsia közötti, prioritást élvező közlekedési folyosókon, többek között a légi, tengeri és szárazföldi közlekedésen, valamint a digitális, energetikai és személyközi hálózatokon keresztül megvalósuló hatékony és fenntartható összeköttetések és hálózatok növelni fogják a kereskedelmi forgalmat;
13. üdvözi, hogy létrejött a gyapotszektorban az első független üzbég szakszervezet; arra kéri az üzbég hatóságokat, hogy segítsék elő minden gazdasági ágazatban független és alternatív szakszervezetek megalakulását az Üzbegisztán által is ratifikált ILO-egyezményekkel összhangban;
14. felszólítja az üzbég hatóságokat, hogy ratifikálják a munkavállalók biztonságáról és egészségéről szóló 155. számú ILO-egyezményt;
15. szorgalmazza az együttműködést és a környezetbarát fejlesztés uniós támogatását, valamint az Üzbegisztánban rejlő lehetőségek kiaknázását az EU-val kialakított kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok építése terén.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	25.5.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 17 - : 6 0 : 13
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Barry Andrews, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'alová, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Dominik Tarczyński, Kathleen Van Brempt, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Reinhard Bütikofer, Enikő Győri, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Liudas Mažylis, Pedro Silva Pereira, Witold Jan Waszczykowski
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Camilla Laureti, Eleni Stavrou

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

17	+
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Roman Haider, Danilo Oscar Lancini
NI	Enikő Győri
PPE	Daniel Caspary, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Gabriel Mato, Liudas Mažylis, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
Renew	Barry Andrews, Catharina Rinzema

6	-
NI	Carles Puigdemont i Casamajó
Renew	Samira Rafaela
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Heidi Hautala

13	0
ECR	Witold Jan Waszczykowski
NI	Tiziana Beghin
PPE	Eleni Stavrou
S&D	Bernd Lange, Camilla Laureti, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'alová, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás